

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/67/2008

SYTUACJA NA RYNKU PRACY I ZAGROŻENIE BEZROBOCIEM OPINIE Z LAT 2001–2008

KOMUNIKAT Z BADAŃ

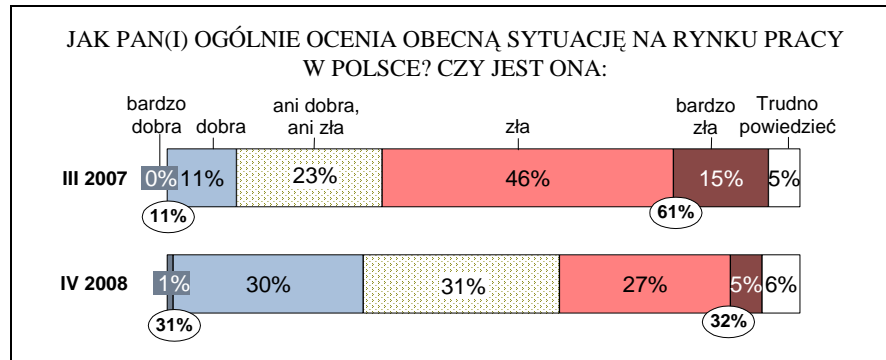
WARSZAWA, MAJ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

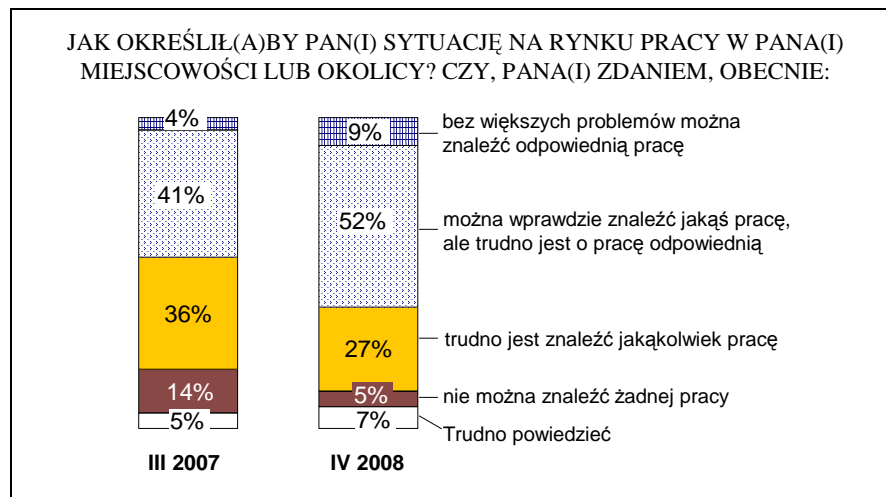

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

- Od marca 2007 roku zdecydowanie poprawiły się oceny sytuacji panującej na krajowym rynku pracy (wzrost ocen pozytywnych o 20 punktów i przeciętnych o 8 punktów, spadek ocen negatywnych o 29 punktów).

- Lepsze niż przed rokiem są także przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji na krajowym rynku pracy w najbliższym roku. Przybyło respondentów przewidujących zahamowanie bezrobocia (o 7 punktów, do 34%), ubyło zaś (o 5 punktów, do 7%) spodziewających się jego wzrostu. Nadal najwięcej osób (49%) nie oczekuje zmian.
- W ciągu ostatniego roku znacznie poprawiły się opinie o lokalnych rynkach pracy (wzrost ocen pozytywnych o 16 punktów, do 61%, spadek negatywnych o 18 punktów, do 32%).

- Na stosunkowo wysokim poziomie – wyższym niż przed rokiem – utrzymuje się wśród pracowników poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia. Zdecydowana większość osób mających pracę (74%, od marca 2007 roku wzrost o 6 punktów) nie obawia się jej utraty. Niebezpieczeństwo takie dostrzega niespełna jedna czwarta aktywnych zawodowo (23%, odpowiednio spadek o 4 punkty).

Od siedmiu lat, czyli od czasu, kiedy bezrobocie w kraju osiągnęło poziom nienotowany wcześniej, badamy społeczne oceny sytuacji panującej na krajowym rynku pracy oraz przewidywania dotyczące jej rozwoju w najbliższym roku. Co miesiąc monitorujemy też społeczne opinie na temat lokalnego rynku pracy (w miejscu zamieszkania ankietowanych lub okolicy). Ponadto niemal od początku przemian ustrojowych mierzymy poziom zagrożenia utratą pracy u osób mających zatrudnienie.

W ostatnim sondażu¹ chcieliśmy sprawdzić, czy obserwowane pozytywne zmiany na rynku pracy w Polsce (spadek mierzonej przez GUS stopy bezrobocia rejestrowanego, wzrost liczby ofert zatrudnienia) są odczuwalne w skali społecznej, czy znajdują odzwierciedlenie w opiniach respondentów. Ze styczniowych badań dotyczących nadziei i obaw Polaków związanych z rokiem 2008 wiadomo już, że kwestia zatrudnienia i bezrobocia przestała być tak ważnym problemem społecznym, jakim była w pierwszej połowie obecnej dekady (teraz badani znacznie częściej wiążą swoje nadzieje i obawy z sytuacją polityczną i gospodarczą w kraju oraz warunkami materialnymi społeczeństwa)².

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Opinie i przewidywania dotyczące sytuacji na krajowym rynku pracy są obecnie najlepsze od października 2001 roku, kiedy zaczęliśmy je monitorować. W ostatnim roku zdecydowanie poprawiły się **oceny sytuacji na rynku pracy** – w porównaniu z pomiarem z marca 2007 roku znacznie przybyło badanych (z 11% do 31%) oceniających ją pozytywnie. Wprawdzie tylko jeden respondent na stu (1%) określa ją jako bardzo dobrą, ale prawie co trzeci (30%, wzrost o 19 punktów) uznaje za dobrą. Więcej osób niż przed rokiem uważa też, że sytuacja jest przeciętna, ani dobra, ani zła (wzrost z 23% do 31%). Znacząco zmalała

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (215) zrealizowano w dniach 11–14 kwietnia 2008 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Nadzieje i obawy związane z rokiem 2008”, styczeń 2008 (oprac. M. Feliksiak).

natomiast (z 61% do 32%) grupa ankietowanych negatywnie oceniających rynek pracy. Ponad jedna czwarta badanych (27%, spadek o 19 punktów) postrzega sytuację jako złą, a co dwudziesty (5%, spadek o 10 punktów) ocenia ją skrajnie negatywnie. O skali zmian świadczy fakt, że obecnie oceny pozytywne i przeciętne są w sumie znacznie częstsze niż negatywne, podczas gdy dotychczas zdecydowanie przeważały opinie krytyczne.

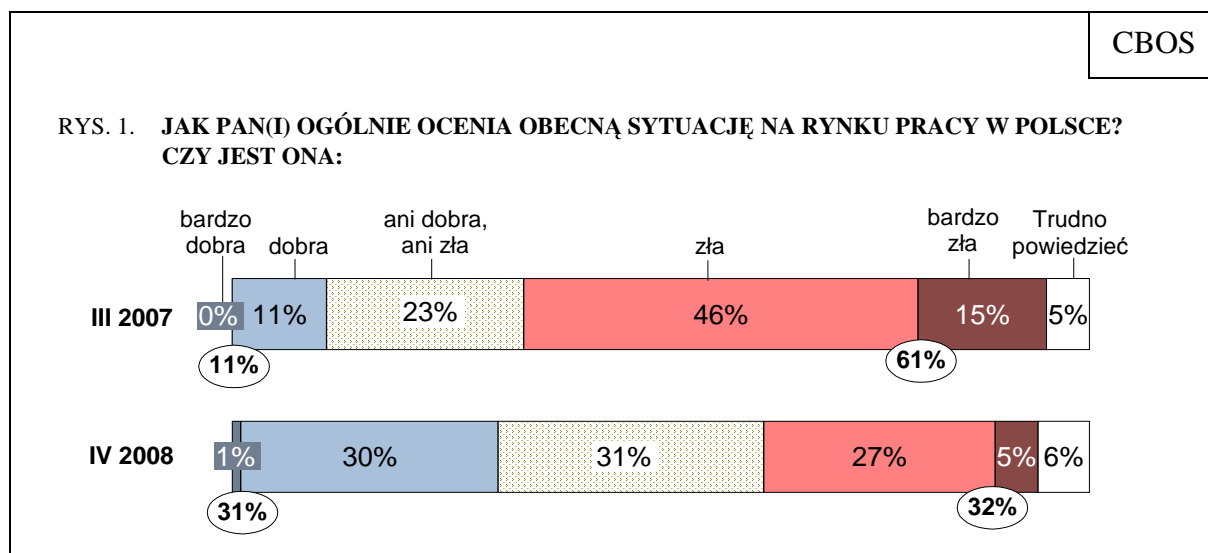
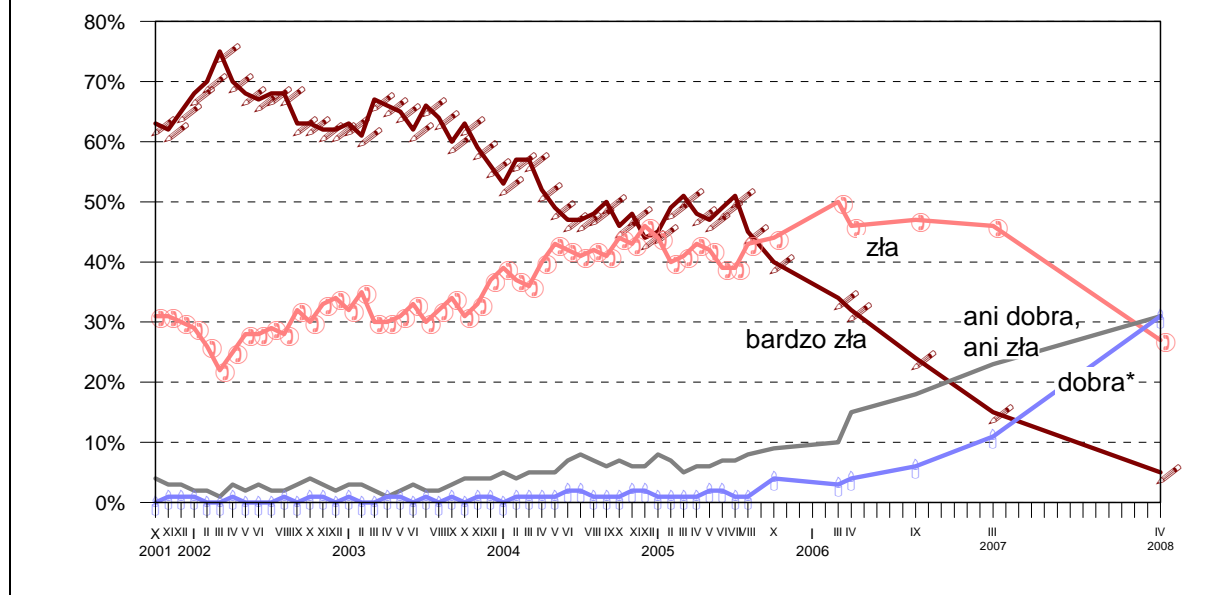

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VII		VIII		X		III		IV		IX		III		IV	
	2005				2006				2007				2008			
	w procentach															
– bardzo dobra	0	1	0	1	1	4	0	3	0	4	0	6	0	11	1	31
– dobra	1	1	1	3	4	3	3	4	6	6	11	11	30	31		
– ani dobra, ani zła	7	7	8	8	9	9	10	10	15	15	18	18	23	23	31	31
– zła	39	90	43	88	44	84	50	84	46	78	47	71	46	61	27	32
– bardzo zła	51	45	88	40	84	34	84	32	78	24	71	15	61	5	32	
Trudno powiedzieć	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	5	5	6	6

Z perspektywy ostatnich siedmiu lat widać, że w latach 2001–2006 miała miejsce powolna, ale systematyczna poprawa opinii. W 2007 roku pozytywne zmiany ocen nabrały przyspieszenia, a w ostatnim roku okazały się szczególnie dynamiczne. Można więc uznać, że rzeczywista poprawa sytuacji na rynku pracy wyraźnie kształtuje społeczne oceny w tej kwestii.

RYS. 2. JAK PAN(I) OGÓLNIENIE OCENIA OBECNĄ SYTUACJĘ NA RYNKU PRACY W POLSCE? CZY JEST ONA:

* Są to połączone odpowiedzi „bardzo dobra” i „dobra”. Pominięto „trudno powiedzieć”

Opinie na ten temat są silnie zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Rynek pracy najgorzej oceniają ludzie znajdujący się w trudnym położeniu społecznym: bezrobotni, renciści, żyjący w złych warunkach materialnych, najgorzej sytuowani (o dochodach nieprzekraczających 300 zł na osobę w rodzinie), a spośród pracujących – rolnicy. Natomiast im lepsze położenie społeczno-ekonomiczne ankietowanych oraz młodszy wiek i większa miejscowość, w której mieszkają, tym na ogół mniej krytyczne opinie o rynku pracy. Pozytywne oceny najczęściej odnotowujemy u osób zadowolonych ze swoich warunków materialnych, najlepiej sytuowanych, mających wyższe wykształcenie, mieszkających w środowisku wielkomiejskim, a także wśród ludzi młodych (w wieku od 25 do 34 lat). Zwraca uwagę fakt, że wśród osób zatrudnionych rynek pracy lepiej od innych oceniają zarówno przedstawiciele kadry kierowniczej, jak i robotnicy wykwalifikowani. Bardziej pozytywne są także opinie mężczyzn niż kobiet (które też częściej nie mają wyrobionego zdania w tej sprawie).

Lepsze niż przed rokiem są **przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji na krajowym rynku pracy** w najbliższym roku. Poprawę przewiduje co trzeci badany (34%, wzrost o 7 punktów), a co czternasty (7%, spadek o 5 punktów) spodziewa się jej

pogorszenia. Optymistów jest więc obecnie pięciokrotnie więcej niż pesymistów. Wprawdzie nadal co drugi badany (49%) uważa, że w najbliższym roku nic się na rynku pracy nie zmieni, jednak w sytuacji rzeczywistego spadku bezrobocia w kraju opinia ta również ma wydźwięk optymistyczny.

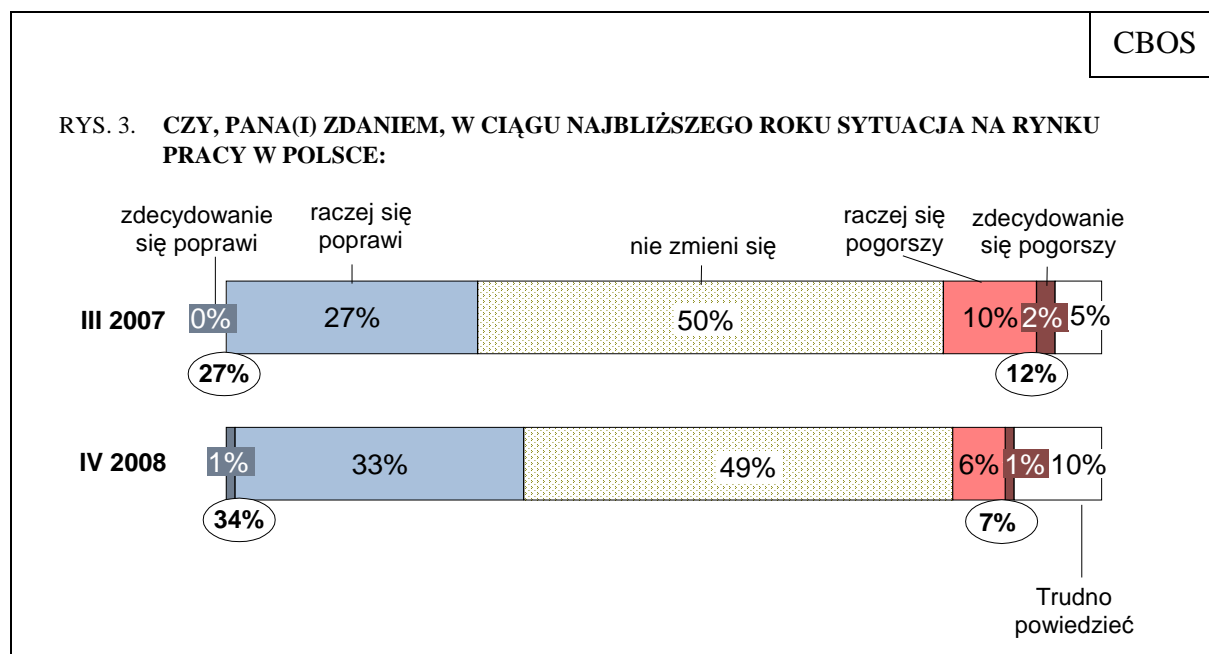
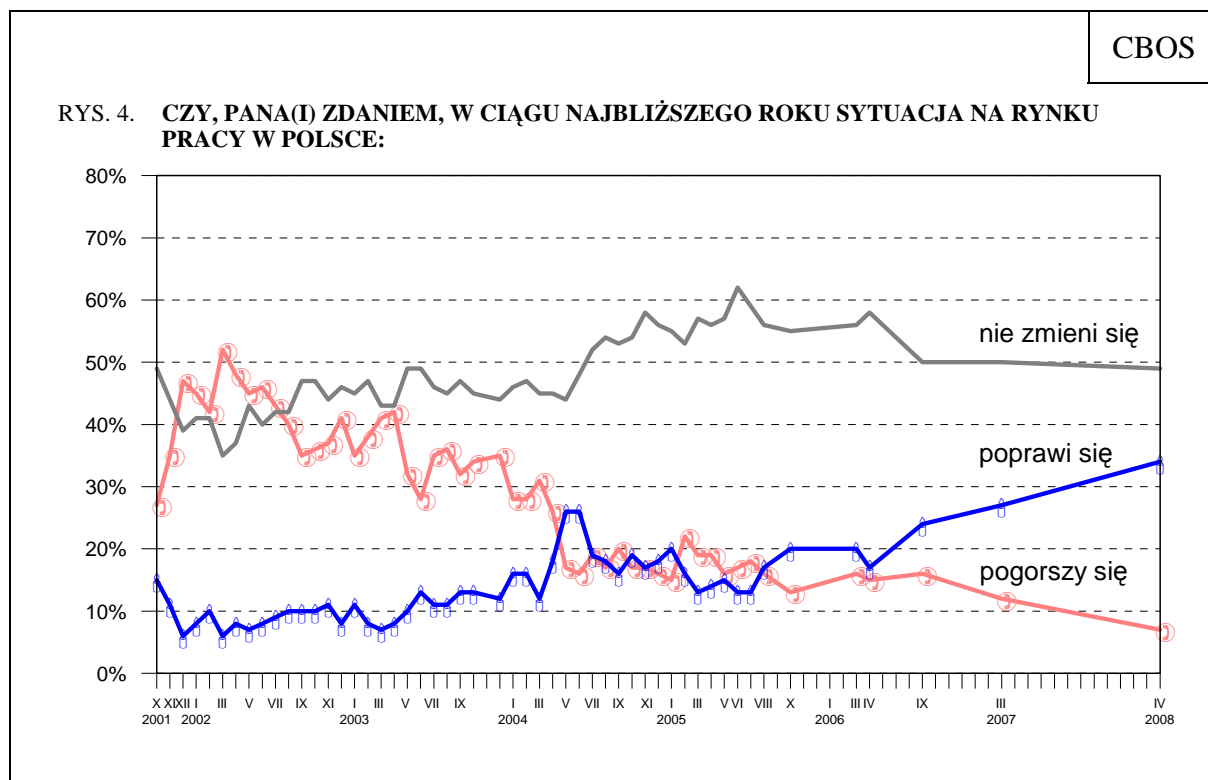

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań															
	VII '05		VIII '05		X '05		III '06		IV '06		IX '06		III '07		IV '08	
	w procentach															
– zdecydowanie się poprawi	0	13	0	17	0	20	1	20	0	17	1	24	0	27	1	34
– raczej się poprawi	13	13	17	17	20	20	19	20	17	17	23	24	27	27	33	34
– nie zmieni się	59	59	56	56	55	55	56	56	58	58	50	50	50	50	49	49
– raczej się pogorszy	15	18	14	16	11	13	14	16	12	15	13	16	10	12	6	7
– zdecydowanie się pogorszy	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1
Trudno powiedzieć	10	10	11	11	12	12	8	8	10	10	9	9	11	11	10	10

Z dłuższej perspektywy czasowej widać stopniową poprawę przewidywań. Przed czterema laty odsetki optymistów i pesymistów mniej więcej się równoważyły, a od jesieni roku 2005 odnotowujemy liczebną przewagę respondentów oczekujących zahamowania bezrobocia nad spodziewającymi się jego wzrostu. W ostatnich dwóch latach przewaga ta wyraźnie nabrała dynamizmu. Widać więc, że obiektywne wskaźniki poprawy sytuacji na rynku pracy przekładają się na bardziej optymistyczne postrzeganie przyszłości w tej dziedzinie.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Przewidywania w tej dziedzinie są mniej zróżnicowane społecznie niż oceny. Niemal we wszystkich grupach najczęściej jest ankietowanych nieoczekujących zmian, co przy obserwowanym spadku bezrobocia może świadczyć o ich optymizmie. Natomiast poprawy sytuacji najczęściej spodziewają się uczniowie i studenci, najmłodszy badani (w wieku od 18 do 24 lat), ludzie żyjący w dobrych warunkach materialnych, mający wysoką pozycję zawodową, a im gorsze położenie ekonomiczne i społeczne oraz starszy wiek ankietowanych, tym na ogół mniej takich osób (najmniej jest ich wśród rolników). Pesymistyczne przewidywania są mniej zróżnicowane społecznie. Pogorszenia sytuacji, czyli wzrostu bezrobocia, najczęściej spodziewają się robotnicy niewykwalifikowani, respondenci najgorzej sytuowani, żyjący w złych warunkach materialnych (zob. tabele aneksowe).

Opinie o lokalnych rynkach pracy od ubiegłego miesiąca niemal się nie zmieniły, natomiast wyraźnie poprawiły się w porównaniu z pomiarem sprzed roku i obecnie należą do najlepszych od października 2001 roku. Wprawdzie nadal niewielu respondentów (9%, od marca 2007 roku wzrost o 5 punktów) twierdzi, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę, ale ponad połowa

(52%, odpowiednio wzrost o 11 punktów) uważa, że jakieś zatrudnienie jest osiągalne. W ciągu ostatniego roku przybyło więc badanych pozytywnie oceniających lokalne rynki pracy (z 45% do 61%). Ubyło natomiast tych, którzy oceniają je negatywnie (z 50% do 32%). Obecnie ponad jedna czwarta ankietowanych (27%, od marca ubiegłego roku spadek o 9 punktów) jest zdania, że na lokalnym rynku trudno jest o jakąkolwiek pracę, a co dwudziesty (5%, odpowiednio spadek o 9 punktów) uważa, że nie ma tam żadnego zatrudnienia. W sumie opinie pozytywne (61%) znacznie przeważają nad negatywnymi (32%), podczas gdy przed rokiem się równoważyły.

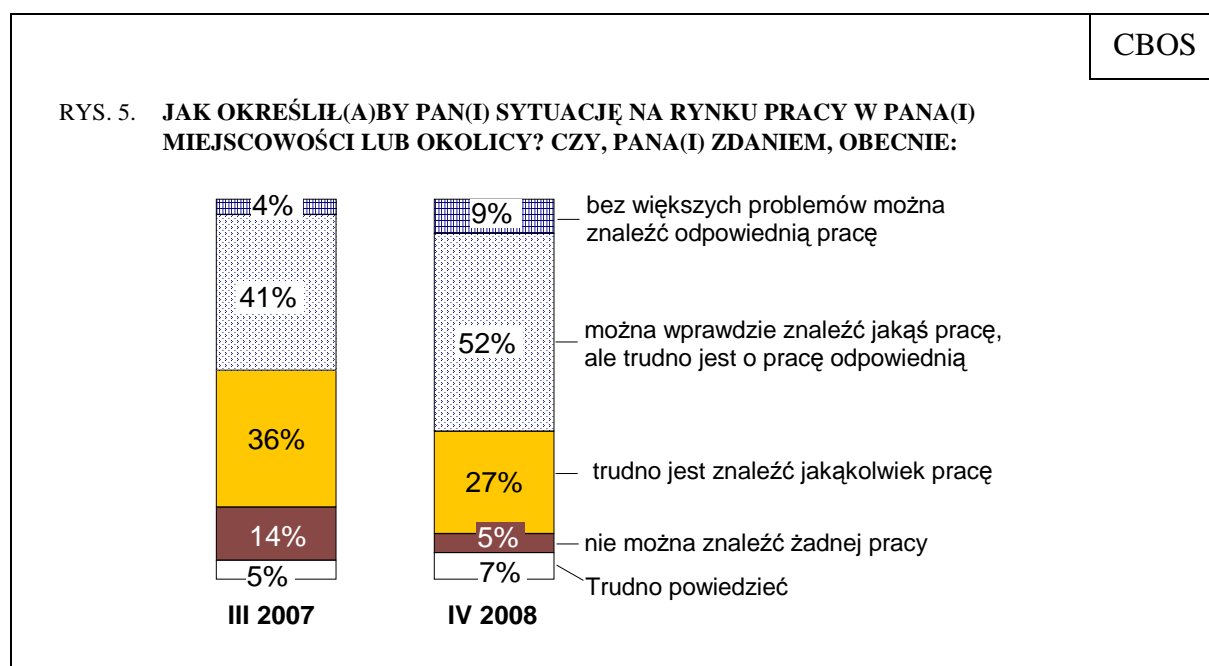
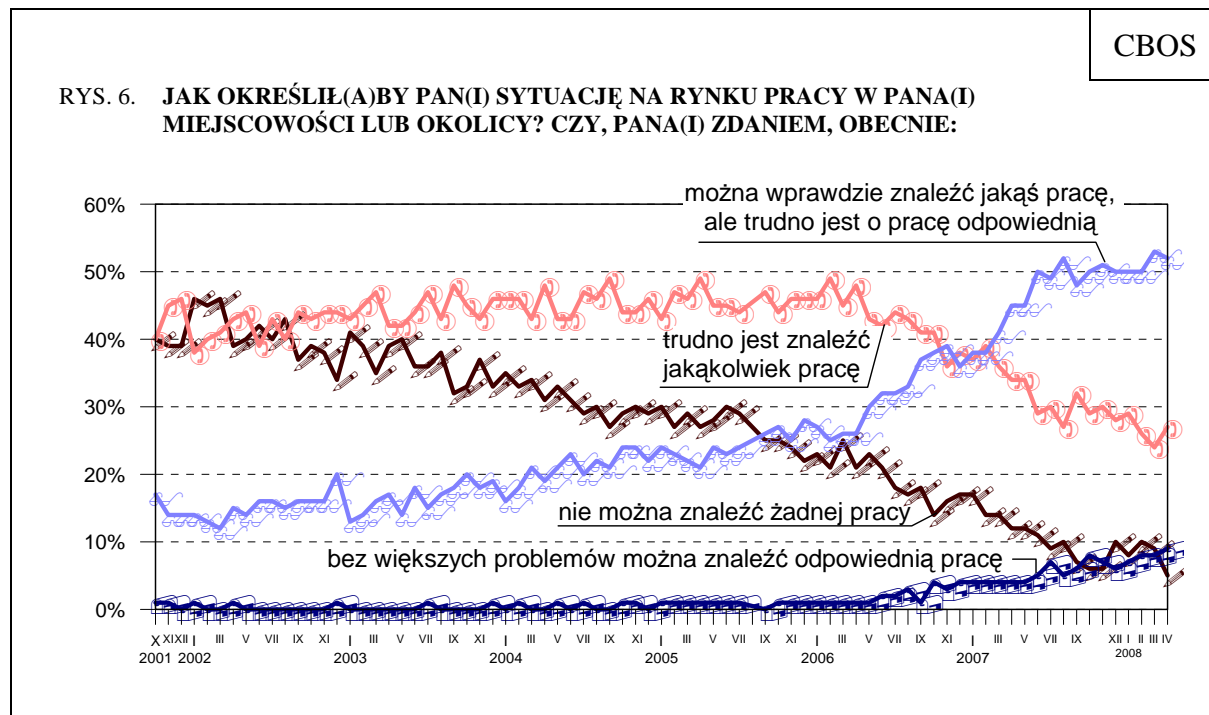

Tabela 3

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV
	2007				2008			
	w procentach							
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	6	8	7	6	7	8	8	9
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	48	50	51	50	50	50	53	52
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	32	29	30	28	29	26	24	27
– nie można znaleźć żadnej pracy	7	6	6	10	8	10	9	5
Trudno powiedzieć	7	7	6	6	6	6	6	7

W latach 2001–2005 obserwowaliśmy niewielką poprawę opinii o lokalnych rynkach pracy, jednak wiosną 2006 roku zmiany te nabrały dynamizmu i od tego czasu odnotowujemy

wyraźny wzrost odsetka opinii pozytywnych i spadek negatywnych. Wynika z tego, że poprawie obiektywnych wskaźników bezrobocia towarzyszą pozytywne zmiany opinii o lokalnych rynkach pracy.

Pominięto „trudno powiedzieć”

Oceny sytuacji na lokalnych rynkach pracy są zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Na trudności ze znalezieniem jakiegokolwiek zatrudnienia lub na całkowity brak pracy w miejscu zamieszkania i okolicy badani wskazują na ogół tym częściej, im gorsze jest ich położenie społeczne – im niższe mają dochody na osobę w rodzinie oraz gorsze warunki materialne gospodarstw domowych, a także im są starsi, mają niższe wykształcenie i pozycję zawodową. Decydujące znaczenie ma ponadto charakter miejsca zamieszkania ankietowanych – im mniejsze miasto, tym bardziej krytyczne oceny sytuacji panującej na rynku pracy, a opinie mieszkańców wsi są niemal tak samo negatywne jak osób żyjących w najmniejszych miastach. O lokalnych rynkach pracy najbardziej krytycznie wypowiadają się bezrobotni, respondenci najgorzej sytuowani, żyjący w złych warunkach materialnych, mający podstawowe wykształcenie, renciści, rolnicy, mieszkańcy małych miast i wsi. Natomiast im lepsze położenie społeczne badanych, młodszy wiek i większa miejscowość, tym na ogół częstsze pozytywne opinie o możliwości znalezienia pracy w miejscu zamieszkania lub okolicy.

POCZUCIE ZAGROŻENIA BEZROBOCIEM

Poprawie ocen i przewidywań dotyczących sytuacji na rynku pracy towarzyszy stosunkowo wysokie i stabilne **poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia**. W ostatnim miesiącu nie uległo ono znaczącej zmianie, jednak w porównaniu z pomiarem sprzed roku nieco wzrosło i ostatni wynik pomiaru należy do najlepszych w całym okresie objętym badaniami (czyli w latach 1991–2008)³. Obecnie zdecydowana większość pracujących (74%, od marca 2007 roku wzrost o 6 punktów) nie obawia się utraty zatrudnienia. Niebezpieczeństwo takie dostrzega niespełna jedna czwarta aktywnych zawodowo (23%, odpowiednio spadek o 4 punkty).

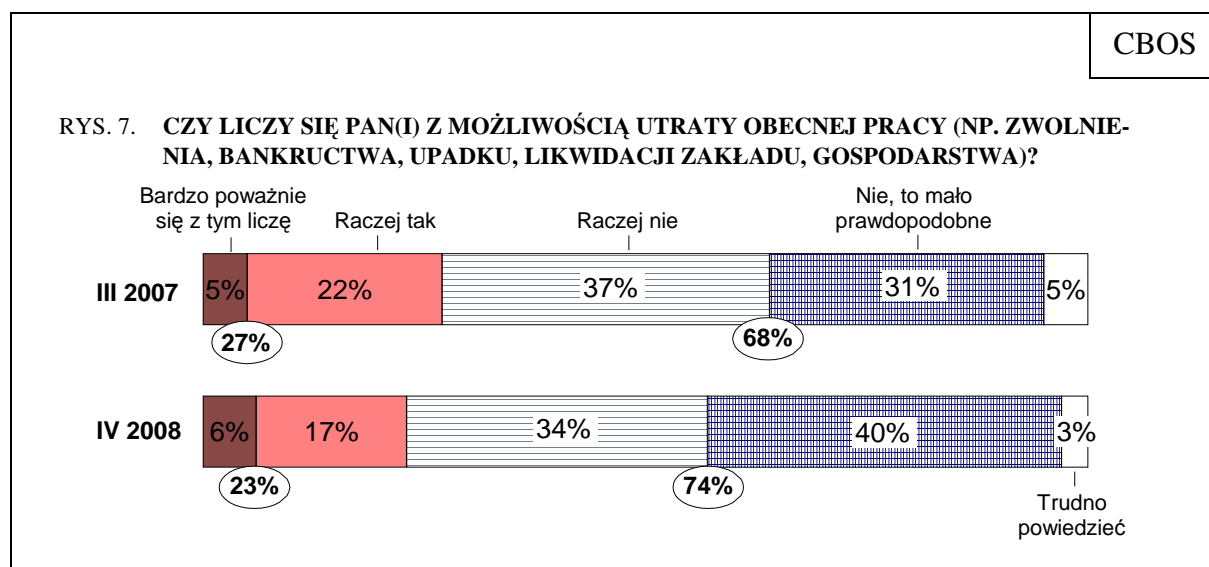

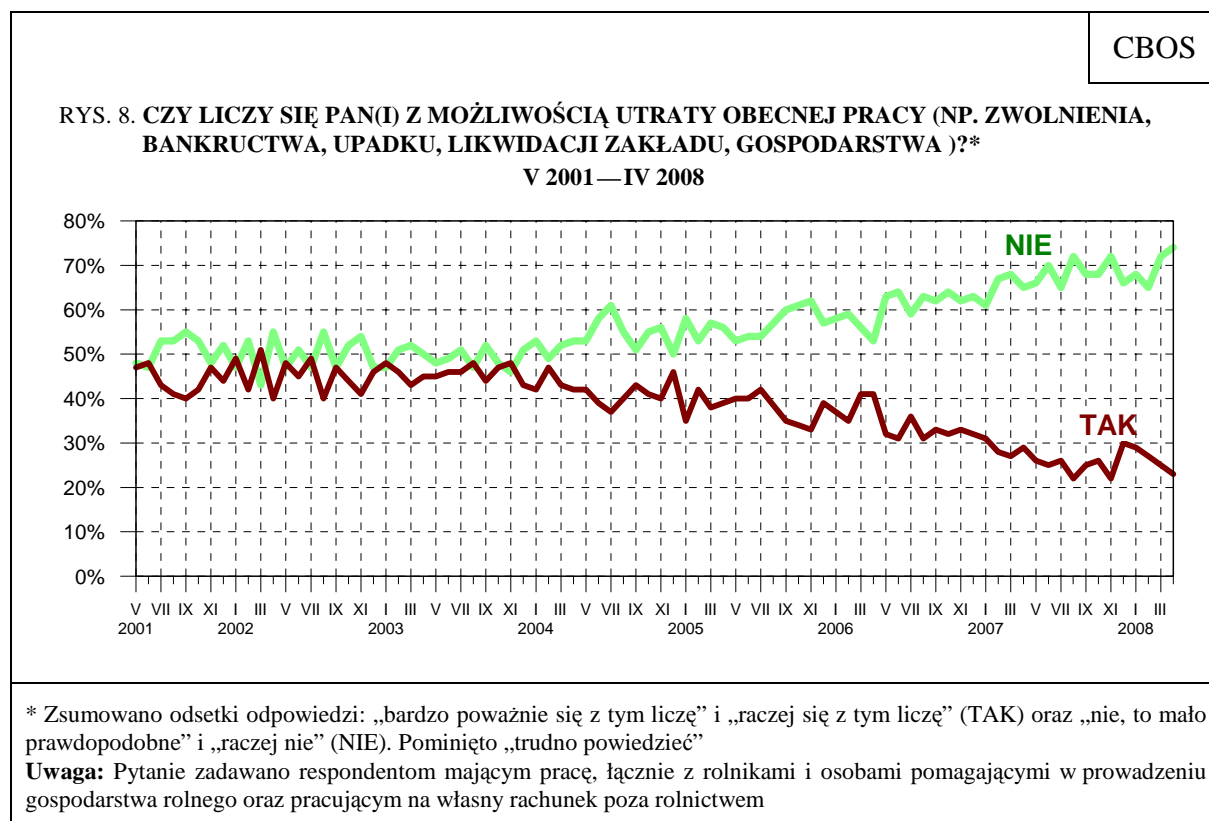
Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	VIII '07 (N=410)		IX '07 (N=396)		X '07 (N=713)		XI '07 (N=429)		XII '07 (N=414)		I '08 (N=424)		II '08 (N=538)		III '08 (N=569)		IV '08 (N=536)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	5	22	6	25	6	26	3	22	7	30	5	29	7	27	5	25	6	23
Raczej tak	17		19		20		19		23		24		20		20		17	
Raczej nie	36	72	31	68	31	68	34	72	33	66	36	68	32	65	36	72	34	74
Nie, to mało prawdopodobne	36		37		37		38		33		32		33		36		40	
Trudno powiedzieć	6	6	7	7	6	6	6	6	4	4	3	3	8	8	3	3	3	3

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

³ Wskaźnik ten jest monitorowany od 1991 roku. Zmiany, jakie zaszły w tej dziedzinie w latach 1991–2001, opisano m.in. w opracowaniu *Bezrobocie i bezrobotni* w: „Polska–Europa–Świat. Opinia publiczna w okresie integracji”. CBOS. Wyd. Naukowe SCHOLAR, Warszawa 2005.

Z dłuższej perspektywy można zauważyć, że w latach 2001–2003 pracownicy zagrożeni utratą pracy byli niemal równie liczni jak mający poczucie pewności zatrudnienia. W roku 2004 sytuacja zaczęła się stopniowo poprawiać, a w kolejnych latach pozytywne zmiany nabrały dynamiki.

We wszystkich grupach społeczno-demograficznych pracowników przeważają osoby nieobawiające się utraty pracy, jednak poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia jest zróżnicowane społecznie (zob. tabele aneksowe). Przede wszystkim zależy od poziomu życia i bezpieczeństwa bytowego pracowników (jest tym większe, im wyższe dochody na osobę w rodzinie oraz im lepsza sytuacja materialna ich gospodarstw domowych). Pewność zatrudnienia częściej niż inni deklarują także mieszkańcy środowisk wielkomiejskich (co wiąże się z lepszą sytuacją na rynku pracy w tych miejscowościach) i osoby mające wysoką pozycję zawodową – przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, pracujący na własny rachunek poza rolnictwem. Również rolnicy z powodu specyfiki swojej sytuacji zawodowej należą do tych, którzy najmniej obawiają się bezrobocia. Natomiast lęk przed utratą pracy najczęściej odczuwają ludzie, których poczucie bezpieczeństwa bytowego jest zagrożone – żyjący w złych warunkach materialnych, mający niskie dochody na osobę

w rodzinie. Spośród grup społeczno-zawodowych stosunkowo najbardziej obawiają się bezrobocia pracownicy umysłowi niższego szczebla, pracownicy fizyczno-umysłowi oraz robotnicy niewykwalifikowani.

Poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia i zagrożenia bezrobociem w znacznym stopniu zależy również od tego, jak pracownicy oceniają obecną i przyszłą kondycję swoich firm – im lepsze są te oceny, tym większa pewność zatrudnienia. Zwraca uwagę fakt, że obawy przed utratą pracy najczęściej zgłaszają pracownicy, którzy w ciągu najbliższego roku spodziewają się pogorszenia sytuacji w swoich firmach (jest to jedyna grupa, w której poczucie zagrożenia jest niemal równie częste jak poczucie bezpieczeństwa pracy).

Tabela 5

Oceny sytuacji w zakładzie pracy respondenta i przewidywania jej rozwoju	Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
w procentach			
Jak Pan(i) ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:			
– dobra	15	82	3
– ani dobra, ani zła	33	63	4
– zła	43	53	4
Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:			
– poprawi się	18	81	1
– pozostanie bez zmian	22	74	3
– pogorszy się	47	49	4
Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”			

Opinie i przewidywania dotyczące sytuacji na krajowym rynku pracy oraz oceny rynków lokalnych (w miejscu zamieszkania respondentów) są obecnie znacznie lepsze niż przed rokiem i najlepsze od października 2001 roku, kiedy zaczęliśmy je monitorować. Ponadto na stosunkowo wysokim poziomie – najwyższym w całym okresie objętym badaniami – utrzymuje się wśród pracowników poczucie bezpieczeństwa zatrudnienia. Wyraźnie widać więc, że poprawa obiektywnych wskaźników (spadek stopy bezrobocia rejestrowanego oraz wzrost liczby ofert pracy w Polsce) znajduje odzwierciedlenie w opiniach społecznych na temat bezrobocia i zatrudnienia.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce?
Czy jest ona:

(%)

	dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	31	31	32	6	1100
Płeć					
Mężczyźni	36	32	28	4	523
Kobiety	27	30	35	8	577
Wiek					
18-24 lata	40	29	28	3	159
25-34	46	28	24	2	205
35-44	27	41	31	2	180
45-54	30	30	34	6	180
55-64	28	26	39	7	181
65 lat i więcej	16	33	34	16	195
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	30	36	8	410
Miasto do 20 tys.	25	32	39	4	151
20-100 tys.	34	34	29	3	215
101-500 tys.	33	32	29	6	170
501 tys. i więcej mieszk.	45	28	18	9	155
Wykształcenie					
Podstawowe	23	28	38	12	290
Zasadnicze zawodowe	27	34	35	4	282
Średnie	36	31	30	4	373
Wyższe	43	33	18	6	156
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	44	35	19	2	98
Prac. umysł. niż. szczebla	40	30	26	4	90
Pracownicy fiz.- umysł.	39	29	32	0	89
Robotnicy wykwalifikowani	41	36	21	2	131
Robotnicy niewykwalifik.	32	25	36	6	53
Rolnicy	23	37	38	2	33
Pracujący na własny rach.	33	46	17	3	41
Bierni zawodowo					
Renciści	15	29	44	11	106
Emeryci	22	32	33	13	252
Uczniowie i studenci	37	28	29	6	90
Bezrobotni	22	24	54	0	85
Gospodynie domowe i inni	42	23	26	9	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	36	34	27	3	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	38	40	20	1	75
sekt. pryw. poza rolnict.	42	32	23	3	279
prywatnym gosp. rolnym	21	28	45	6	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	25	28	45	2	66
301-500	22	39	37	2	104
501-900	30	26	38	7	237
901-1200	31	29	30	9	144
Powyżej 1200 zł	41	36	14	9	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	23	52	9	199
Średnie	26	35	32	7	527
Dobre	47	30	20	3	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	40	20	17	39
Raz w tygodniu	32	30	32	6	553
1-2 razy w miesiącu	30	29	35	6	199
Kilka razy w roku	30	35	29	6	198
W ogóle nie uczestniczy	34	28	34	4	110
Poglądy polityczne					
Lewica	34	31	31	3	126
Centrum	32	32	31	5	323
Prawica	35	36	26	3	355
Trudno powiedzieć	24	26	39	12	296

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:

(%)

	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	34	49	7	10	1100
Płeć					
Mężczyźni	38	48	8	7	524
Kobiety	30	49	6	14	576
Wiek					
18-24 lata	47	44	3	6	159
25-34	37	53	6	4	205
35-44	27	55	8	9	180
45-54	38	43	11	9	179
55-64	31	52	7	11	181
65 lat i więcej	25	45	6	24	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	32	48	6	14	410
Miasto do 20 tys.	27	57	2	14	151
20-100 tys.	38	47	8	7	214
101-500 tys.	36	44	12	9	171
501 tys.i więcej mieszk.	36	49	7	7	155
Wykształcenie					
Podstawowe	30	44	6	19	291
Zasadnicze zawodowe	31	52	6	11	282
Średnie	37	50	8	6	372
Wyższe	38	47	8	7	156
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	44	48	6	3	98
Prac.umysł.niż.szczebla	43	44	9	4	90
Pracownicy fiz.- umysł.	27	59	9	4	89
Robotnicy wykwalifikowani	34	50	5	11	131
Robotnicy niewykwalifik.	33	40	17	10	53
Rolnicy	17	64	8	12	33
Pracujący na własny rach.	43	49	0	8	41
Bierni zawodowo					
Renciści	26	46	11	17	106
Emeryci	26	49	6	19	253
Uczniowie i studenci	52	44	0	4	90
Bezrobotni	34	47	9	9	84
Gospodynie domowe i inni	38	53	3	7	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	33	53	10	5	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	32	48	8	13	75
sekt. pryw. poza rolnict.	40	47	6	6	279
prywatnym gosp. rolnym	15	58	6	21	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	24	52	13	11	66
301-500	33	54	5	8	104
501-900	33	49	8	11	237
901-1200	37	46	6	11	145
Powyżej 1200 zł	37	46	9	9	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	22	52	13	12	199
Średnie	30	50	7	13	527
Dobre	45	45	4	6	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	33	35	6	26	39
Raz w tygodniu	35	50	6	10	554
1-2 razy w miesiącu	31	52	7	10	199
Kilka razy w roku	32	50	8	11	197
W ogóle nie uczestniczy	36	41	12	11	110
Poglądy polityczne					
Lewica	38	46	8	7	126
Centrum	36	50	7	7	323
Prawica	36	52	5	7	355
Trudno powiedzieć	27	45	8	20	296

Tabela 3. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę; 2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

					(%)	
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	52	27	5	7	1101
Płeć						
Mężczyźni	11	52	27	5	5	524
Kobiety	6	52	28	6	8	577
Wiek						
18-24 lata	9	63	24	2	2	159
25-34	11	57	23	3	6	205
35-44	12	54	26	4	3	180
45-54	7	53	29	6	4	180
55-64	8	45	31	8	8	181
65 lat i więcej	4	42	31	8	16	196
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	42	36	9	6	410
Miasto do 20 tys.	4	43	45	5	4	151
20-100 tys.	9	62	20	3	7	215
101-500 tys.	9	63	15	3	10	171
501 tys. i więcej mieszk.	18	61	10	1	9	155
Wykształcenie						
Podstawowe	5	43	34	9	9	291
Zasadnicze zawodowe	10	55	27	4	4	282
Średnie	8	56	24	5	7	373
Wyższe	12	56	26	1	6	156
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	15	62	19	1	3	98
Prac.umysł.niż.szczębla	9	65	19	2	4	90
Pracownicy fiz.- umysł.	8	66	16	2	7	89
Robotnicy wykwalifikowani	13	59	23	4	2	131
Robotnicy niewykwalifik.	10	54	25	5	5	53
Rolnicy	4	46	33	11	6	33
Pracujący na własny rach.	18	36	26	9	11	41
Bierni zawodowo						
Renciści	6	40	34	9	12	106
Emeryci	5	45	32	6	12	253
Uczniowie i studenci	9	66	22	0	2	90
Bezrobotni	4	30	52	13	1	85
Gospodynie domowe i inni	8	55	20	4	13	33
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	7	56	29	3	6	155
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	11	76	10	1	2	75
sekt. pryw. poza rolnict.	13	58	20	4	5	279
prywatnym gosp. rolnym	11	43	32	10	4	43
Dochody na jedną osobę						
Do 300 zł	6	38	41	15	0	66
301-500	3	54	29	9	6	104
501-900	6	51	28	8	6	237
901-1200	8	55	28	4	5	145
Powyżej 1200 zł	14	56	17	1	12	144
Ocena własnych war. mater.						
Złe	2	44	39	10	5	199
Średnie	6	52	29	6	8	528
Dobre	15	57	19	2	6	374
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	2	45	41	4	8	39
Raz w tygodniu	7	54	27	6	7	554
1-2 razy w miesiącu	12	50	27	7	4	199
Kilka razy w roku	10	52	28	2	9	198
W ogóle nie uczestniczy	11	51	25	5	8	110
Poglądy polityczne						
Lewica	9	53	26	3	8	126
Centrum	7	57	27	4	5	323
Prawica	12	53	25	5	6	355
Trudno powiedzieć	6	46	32	8	9	297

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	23	74	3	536
Płeć				
Mężczyźni	20	77	3	307
Kobiety	27	69	4	229
Wiek				
18-24 lata	23	75	2	60
25-34	20	74	6	160
35-44	27	70	2	145
45-54	25	72	3	125
55-64	14	85	1	45
65 lat i więcej	0	100	0	1
Miejsce zamieszkania				
Wieś	26	71	4	184
Miasto do 20 tys.	28	68	5	76
20-100 tys.	21	77	2	113
101-500 tys.	25	71	4	80
501 tys. i więcej mieszk.	15	82	3	83
Wykształcenie				
Podstawowe	23	69	8	47
Zasadnicze zawodowe	24	73	3	163
Średnie	26	72	3	208
Wyższe	18	79	3	118
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	14	83	3	96
Prac. umysł. niż. szczebla	31	68	2	89
Pracownicy fiz. - umysł.	29	67	4	87
Robotnicy wykwalifikowani	21	76	3	131
Robotnicy niewykwalifik.	29	69	2	51
Rolnicy	15	73	13	28
Pracujący na własny rach.	14	84	2	40
Bierni zawodowo				
Renciści	52	33	15	4
Emeryci	36	55	9	5
Uczniowie i studenci	32	68	0	4
Bezrobotni	0	100	0	1
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	24	74	2	152
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	28	68	4	75
sekt. pryw. poza rolnict.	22	75	3	270
prywatnym gosp. rolnym	19	71	11	32
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	35	65	0	29
301-500	38	62	0	51
501-900	29	69	2	96
901-1200	26	73	1	70
Powyżej 1200 zł	10	87	2	91
Ocena własnych war. mater.				
Złe	43	54	3	53
Średnie	23	72	5	260
Dobre	19	80	2	222
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	38	62	0	10
Raz w tygodniu	24	73	2	256
1-2 razy w miesiącu	22	75	3	101
Kilka razy w roku	25	70	4	115
W ogóle nie uczestniczy	11	80	8	53
Poglądy polityczne				
Lewica	19	78	3	57
Centrum	25	73	2	183
Prawica	20	77	3	171
Trudno powiedzieć	26	67	7	124